

Το ολοκαύτωμα του Κουφιέρου

Το ολοκαύτωμα του Κουφιέρου ή Αγίων Αναργύρων, όπως το λέει ο λαός μας, είναι από τις μεγάλες στιγμές του ελληνισμού ισάξιο του Ζαλόγγου και του Αρκαδίου. Με τη θυσία τους οι πρόγονοί μας πέρασαν τα χωριά μας στο πάνθεο της ιστορίας. Στο περιοδικό «Αριστομένης», τεύχος 51-52 ο Νικ. Κατσούλας από το Άνω Κοντογόνη περιγράφει στον ιστοριοδίφη Γιάννη Αναπλιώτη το γεγονός του ολοκαυτώματος όπως το άκουσε από τους γέροντες του χωριού του: «Στο βουνό Κουφιέρου... σώζεται σήμερα μια σπηλιά στο πάνω μέρος, κατά το Παλαιό Λουτρό, προς το βουνό. Έχει ύψος κάπου 8-10 μέτρα και πλάτος 12-13 μ. Οι πλευρές της έχουν και αυτές μαυρίσει από την καπνιά. Στο βάθος, η χριστιανική ψυχή έχει στεριώσει μια ξύλινη εκκλησούλα. Σ' αυτή τελείται κάθε χρόνο επιμνημόσυνη δέηση. Στο μέρος της εκκλησούλας, δεξιά, φαίνεται το άνοιγμα μικρής τρύπας, που σίγουρα άλλοτε ήταν μεγαλύτερη και με την πολυκαιρία έχει σχεδόν "κλείσει". Σ' αυτή τη σπηλιά, εδώ και πολλά χρόνια, τον καιρό που αλώνιζαν στο Μοριά οι τουρκαρβανίτες βρισκαν καταφύγιο οι κατατρεγμένοι από τουρκία πρόγονοί μας. Και κάθε φορά που 'φτάναν ως

τα μέρη μας Τούρκοι σφάζοντες ραγιάδες, λεηλατούντες και ρημάζοντες τον τόπο, άνθρωποι από όλη τη Μεσσηνία, τρύπωναν, με τους ιερείς και τα χοντρά ζωντανά τους στη σπηλιά του Κουφιέρου, για να σωθούν. Σ' έναν τέτοιο χαλασμό, κάπου πέντε χιλιάδες ψυχές, είχαν κρυφτεί στη σπηλιά για να γλιτώσουν από το μαχαίρι του Τούρκου. Μείναν εκεί κάμποσες μέρες, ώπου να περάσει το κακό. Νερό παίρναν από το ποτάμι προς τα κάτω. Το κουβαλούσαν από απόσταση κάπου 500 μ. Μέσα στη σπηλιά είχαν φτιάξει χωμάτινα σκαλιά που φτάναν ίσαμε το ποτάμι. Κατέβαιναν και παίρναν νερό. Σώζεται ακόμη το στόμιο της τρύπας, που οδηγούσε στο ποτάμι. Είναι αυτή που είπαμε δίπλα στην εκκλησούλα. Το νερό το κουβαλούσαν οι άνθρωποι της σπηλιάς καθέννας με τη σειρά του. Σήμερα εγώ, αύριο εσύ. Και μια μέρα, που λες, ήταν η σειρά ενός παπά. Κατέβηκε. Πήρε νερό, αλλά δεν πρόφτασε να γυρίσει και λαχτάρισε βλέποντας να κάθονται στις πέτρες καμιά δεκαριά Τούρκοι. Τον πιάσανε. Του 'τάξαν να του χαρίσουν τη ζωή και λίρες χρυσές. Φτάνει να τους έλεγε πού κρύβονται οι άλλοι, γιατί αφού

κουβαλούσε νερό, έπρεπε να κρύβονται κάπου εκεί ραγιάδες. Τους είπε -π'ανάθεμά τον! Κι όχι μόνο τούτο, μα και τους οδήγησε ο ίδιος χέρι-χέρι, και στις δύο τρύπες. Σαν φτάσαν ως εκεί ο Τσαούσης των Τούρκων διέταξε τους άνδρες του να σκοτώσουν πρώτα τον προδότη παπά και να πετάξουν το κουφάρι του εκεί κάπου, να το φάνε τα όρνια και τα σκυλιά: Το πέταξαν. Και το 'φάγαν... Έπειτα οι άπιστοι κλείσανε με χώματα την τρύπα κατά το ποτάμι. Στοίβαξαν ξερόκλαδα και χλωρά ξύλα στο στόμιο της σπηλιάς και βάλανε φωτιά. Τίκλωσε ο τόπος από καπινό, ένεκα που τα καιόμενα χλωρά ξύλα, άφηναν πολύ καπινό. Έτσι γέμισε όλη η σπηλιά καπνούρα. Και τότε έγινε ό,τι και στο Αρκάδι. Αμολόητο κακό. Δε γλίτωσε ούτε μισός από τους αδούλωτους Έλληνες, που είχαν κρυφτεί στη σπηλιά. Το ολοκαύτωμα του Κουφιέρου δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από το ολοκαύτωμα του Αρκαδίου. Η Ελλάδα και ξέχωρα η Μεσσηνία, τιμάει τον τόπο αυτό του φριχτού μα δοξασμένου θανάτου τόσων Μεσσηνίων, σαν ιερό. Και κάθε χρόνο στη γιορτή των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού, τελείται εκεί μνημόσυνο».

Αρχαιολογικά ευρήματα

Τα χωριά μας είναι γεμάτα με αρχαιότητες αφού εδώ δημιουργήθηκε ένας από τους μεγαλύτερους αρχαίους πολιτισμούς. Η εφημερίδα μας πολλάκις έχει αναφερθεί στα αρχαιολογικά ευρήματα της περιοχής. Σήμερα δημοσιεύουμε μια «σκύφο» που βρέθηκε στο χωριό Καρποφόρα (Καρακασίλη) στη θέση Νιχώρια (Μέχρι το 1912 η Καρποφόρα ανήκε στο δήμο Βουφράδος). Η φωτογραφία είναι από το βιβλίο «Περιήγησις Μεσσηνίας» της ΤΕΔΚ Νομού Μεσσηνίας.

Πριν από 94 χρόνια

Το παρακάτω δημοσίευμα το αλιεύσαμε από την τοπική εφημερίδα «Θάρρος» και αναφέρεται σε ένα περιστατικό που έγινε στο χωριό Δάρα την 5η Ιουλίου 1915 και έχει ως εξής: Ο εκ Δάρα του τώως Δήμου Βουφράδος Α. Κ. ετραυματίσσε καθ' ύπνον σοβαρώς δια δικάννου όπλου τον γαμβρόν του Π. Ι. Η αφορμή εξής προήλθε ο τραυματισμός του Ιατράκου ήτο κτηματική διαφορά ένεκεν της οποίας ήριζον προ πολλού. Ο δρόσσης εισέτι δεν συνελήφθη».

Από το φωτογραφικό αρχείο

Μια αναμνηστική φωτογραφία του έτους 1964 βγαλμένη στη Σούδα της Κρήτης. Ο Μίμης Σταυρόπουλος κρατά στα χέρια τον Κώστα Σταυρόπουλο, γιο του Γιώργου Σταυρόπουλου και της Ολυμπίας Κωτσοβόλου-Σταυροπούλου, ενώ δίπλα τους κάθεται ο Τάσος Αποστολόπουλος γιος του Νίκου Αποστολόπουλου και της Παναγιώτας Κωτσοβόλου-Αποστολοπούλου.

Από το αστυνομικό αρχείο

Το παρακάτω γεγονός έγινε στις 18 Ιουλίου 1915 στα χωριά μας και το αντιγράψαμε από την τοπική εφημερίδα «Θάρρος». Το γεγονός έχει ως εξής: «Προχθές ενώ ο εκ Πύλου Ιωάννης Καραβίτης ήρχετο εις την πόλιν μας συνελήφθη υπ' αγνώστου έξωθι του χωριού Καρακασιλίου του τώως Δήμου Βουφράδος, όστις του αφήρεσε δια της βίας 45 δραχμάς. Ευθύς ως ανεφέρθη το γεγονός εις τον Αστυνομικόν Υποδιευθυντήν Πυλίας, ενεργήθησαν αυστηραί ανακρίσεις εκ των οποίων κατεδείχθη, ότι ο άγνωστος ούτος ήτο ο εκ του χωριού Μίσκα Δημ. Κρεμμυδιώτης, όστις συλληφθείς απεστάλη προς τον Εισαγγελέα».

Ο Γιώργος Ταγκαλάκης από το Κοντογόνη

«Ο γέρο-Κουτομάγιας, (το του λέει:

πραγματικό του όνομα ήταν Γιώργος Ταγκαλάκης) ήταν η σημερινή κοινωνική πρόνοια της περιοχής. Στάρι ήθελες, σμιγάδι ήθελες, στου Κουτομάγια. Έπαιρνες αζύγιγο και το επέστρεφες-αν είχες-πάλι αζύγιγο. Λεφτά ήθελες, στου Κουτομάγια. Δίπλα στο παραγώνι του είχε ένα ντουλαπάκι. Και όταν πήγαινες και ζητούσες χρήματα, σου έλεγε: «Στο ντουλαπάκι είναι. Πάρε και όταν τα 'κονομήσεις να' ρθεις να τα ξαναβάλεις». Κάποτε, ο «Νικολτσόπουλος» ο μακαρίτης είχε πάρει και δεν τα επέστρεψε. Πέρασε καιρός και άλλες ανάγκες τον ξανάφεραν πάλι στου Κουτομάγια, ο οποίος ποτέ δεν τα γύρευε από κανέναν, αλλά δεν λησμονούσε.

-Μπάρμπα, ήρθα για λεφτά. Γι' αυτόν και γι' αυτόν τον λόγο.
-Ναι, Κώστα μου, άιντε μέσα στο ντουλαπάκι και πάρε.
Πήγε μέσα, έφαξε αλλά δε βρήκε. Γύρισε στο γέροντα και

-Δεν έχει, μπάρμπα-Γιώργη.
-Φαίνεται πως δεν τα' βάλεις, Κώστα μου, όταν τα πήρες τις προάλλες, του απάντησε. Κάτσε, όμως, στις τσέπες μου. Και του' δωσε. Το σπίτι του σωστό μοναστήρι. Εκεί εύρισκαν άσυλο οι κατατρίδες, οι πραγματευτάδες, οι ζητιάνοι, οι πονεμένοι. Το αγαπημένο του τραγούδι ήταν: «Τ' έχεις καμήνε κόρακα

πού σκούζεις και φωνάζεις, να μη διψάς για αίματα και τούρκα κεφάλια; Πέρασε από τη Τζουμαγιά Το δόλιο το Μπιζάνι...»

Το τραγουδούσε συχνά τα βράδια σε ώρες σκόλης δυνατά και το άκουγε όλο το χωριό. Τελειώνω δε με τη λέξη: Μπουβ-ββ...Εκεί είχε πολεμήσει. Είχε πολλά παιδιά και σε κάποιον που τον ρώτησε «Τι τα θέλεις τα πολλά παιδιά, ρε μπάρμπα;» του απάντησε: «Κάμε παιδάκια κι ας τρώνε κλαράκια, τα θέλει η πατρίδα». (Από το βιβλίο του Πάνου Κοσμοπούλου «Μεσσηνική παράδοση βίου»)